

Stankiewicz herbu Ostoja oraz Krażowscy

Maria Brodzka-Bestry, 7 sierpnia 2009
Fotografie: M. Brodzka-Bestry i archiwum rodzinne

Książka pamiątkowa płać Proszę Państwa
 wiersze Dorothea yllatya Chrostyga płać Dorothea
 Syn Jacek Krasowski z Synami Krasowski
 Białogłowa dorotheum yllatya Krasowski
 zoff upisany z Krasowski Krasowski Krasowski
 imię 20. Marca 1823. Rocz. — przy upisaniu pamiątki
 Krasowski to pamiątkowa Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski 1823 Krasowski Krasowski

Książka pamiątkowa
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski

Roku 1823 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski

Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski

Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski

Wypraszam Państwa Szlachectwa Guberni
 Wileńskiej Wywodu Rodziny Urodzonych

KRAZOWSKICH

Herb

Twierdza

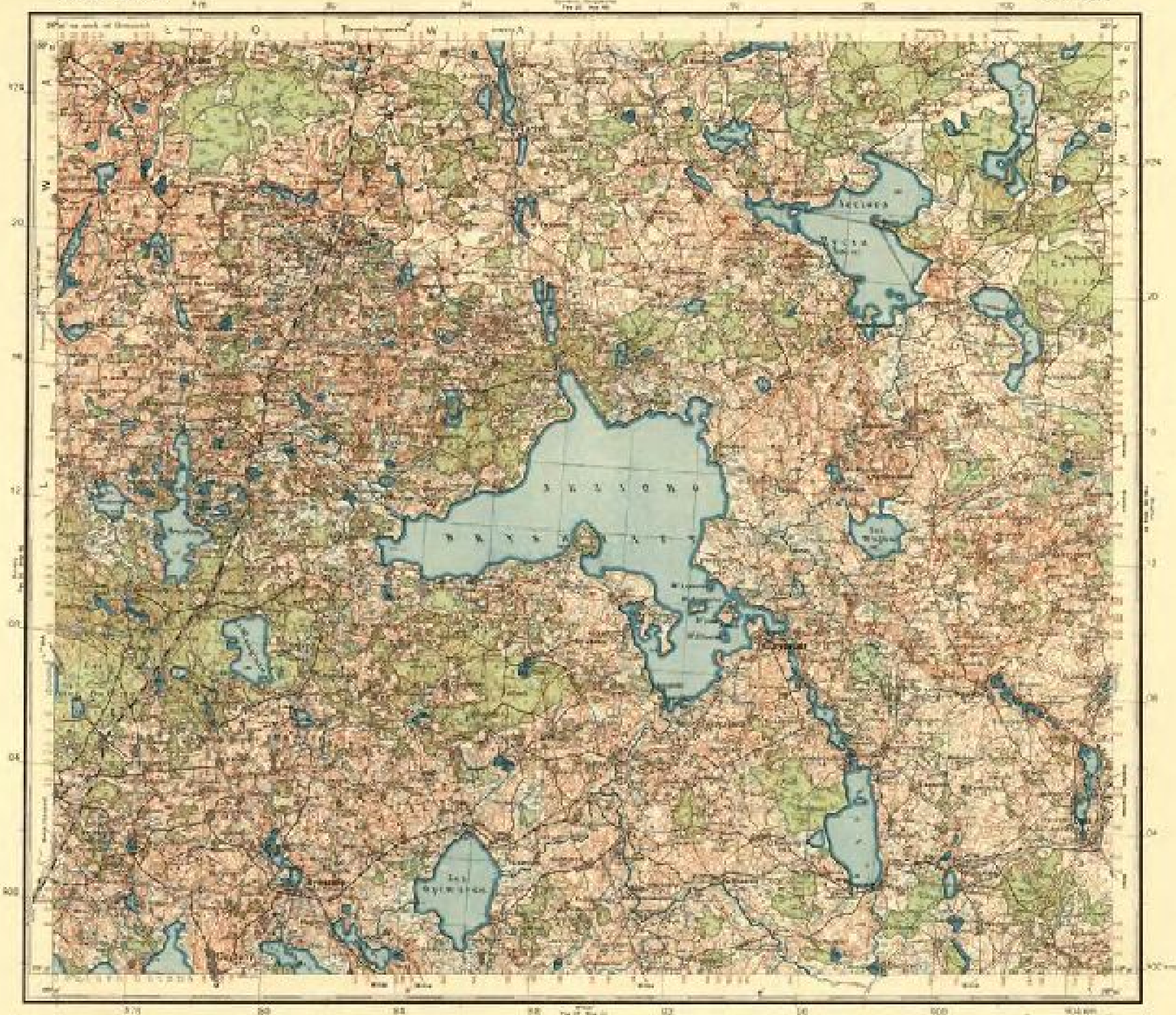
Roku Tytułu Osmetnego
 Krasowski Krasowski Krasowski

Przed nami Ludwikiem Krasowski Tytuł
 zrem Aktywnym Tytuł Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski
 Krasowski Krasowski Krasowski

Dwór Krażowskich w Gatni,
zakupiony w latach 80-tych
XIX w., zniszczony w 1915
r., teraz widać resztki
fundamentów

Legenda	Wysokość nad poziomem morza
0-100 m	100-200 m
200-300 m	300-400 m
400-500 m	500-600 m
600-700 m	700-800 m
800-900 m	900-1000 m
1000-1100 m	1100-1200 m
1200-1300 m	1300-1400 m
1400-1500 m	1500-1600 m
1600-1700 m	1700-1800 m
1800-1900 m	1900-2000 m
2000-2100 m	2100-2200 m
2200-2300 m	2300-2400 m
2400-2500 m	2500-2600 m
2600-2700 m	2700-2800 m
2800-2900 m	2900-3000 m
3000-3100 m	3100-3200 m
3200-3300 m	3300-3400 m
3400-3500 m	3500-3600 m
3600-3700 m	3700-3800 m
3800-3900 m	3900-4000 m
4000-4100 m	4100-4200 m
4200-4300 m	4300-4400 m
4400-4500 m	4500-4600 m
4600-4700 m	4700-4800 m
4800-4900 m	4900-5000 m
5000-5100 m	5100-5200 m
5200-5300 m	5300-5400 m
5400-5500 m	5500-5600 m
5600-5700 m	5700-5800 m
5800-5900 m	5900-6000 m
6000-6100 m	6100-6200 m
6200-6300 m	6300-6400 m
6400-6500 m	6500-6600 m
6600-6700 m	6700-6800 m
6800-6900 m	6900-7000 m
7000-7100 m	7100-7200 m
7200-7300 m	7300-7400 m
7400-7500 m	7500-7600 m
7600-7700 m	7700-7800 m
7800-7900 m	7900-8000 m
8000-8100 m	8100-8200 m
8200-8300 m	8300-8400 m
8400-8500 m	8500-8600 m
8600-8700 m	8700-8800 m
8800-8900 m	8900-9000 m
9000-9100 m	9100-9200 m
9200-9300 m	9300-9400 m
9400-9500 m	9500-9600 m
9600-9700 m	9700-9800 m
9800-9900 m	9900-10000 m

Podział administracyjny
1. Granice województwa
2. Granice powiatów

Skala 1:100 000
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 km

Województwo łódzkie
Województwo łódzkie
Województwo łódzkie

Legenda
1. Granice województwa
2. Granice powiatów
3. Granice gmin

Województwo łódzkie
Województwo łódzkie
Województwo łódzkie

*Dzikię wino, którego jagody
ściąga język, oplata okna i
dwie kolumnienki na ganku. Z
tyłu dobudowano skrzydło
budynku – tam wszyscy
przenoszą się na zimę, bo
front butwieje i zapada się od
wilgoci, jaka przedostaje się
spod podłogi. Skrzydło
składa się z wielu pokoi,
stoją w nich kołowrotki,
warsztaty tkackie i prasy do
wałowania sukna. C. Miłosz,
Dolina Issy*

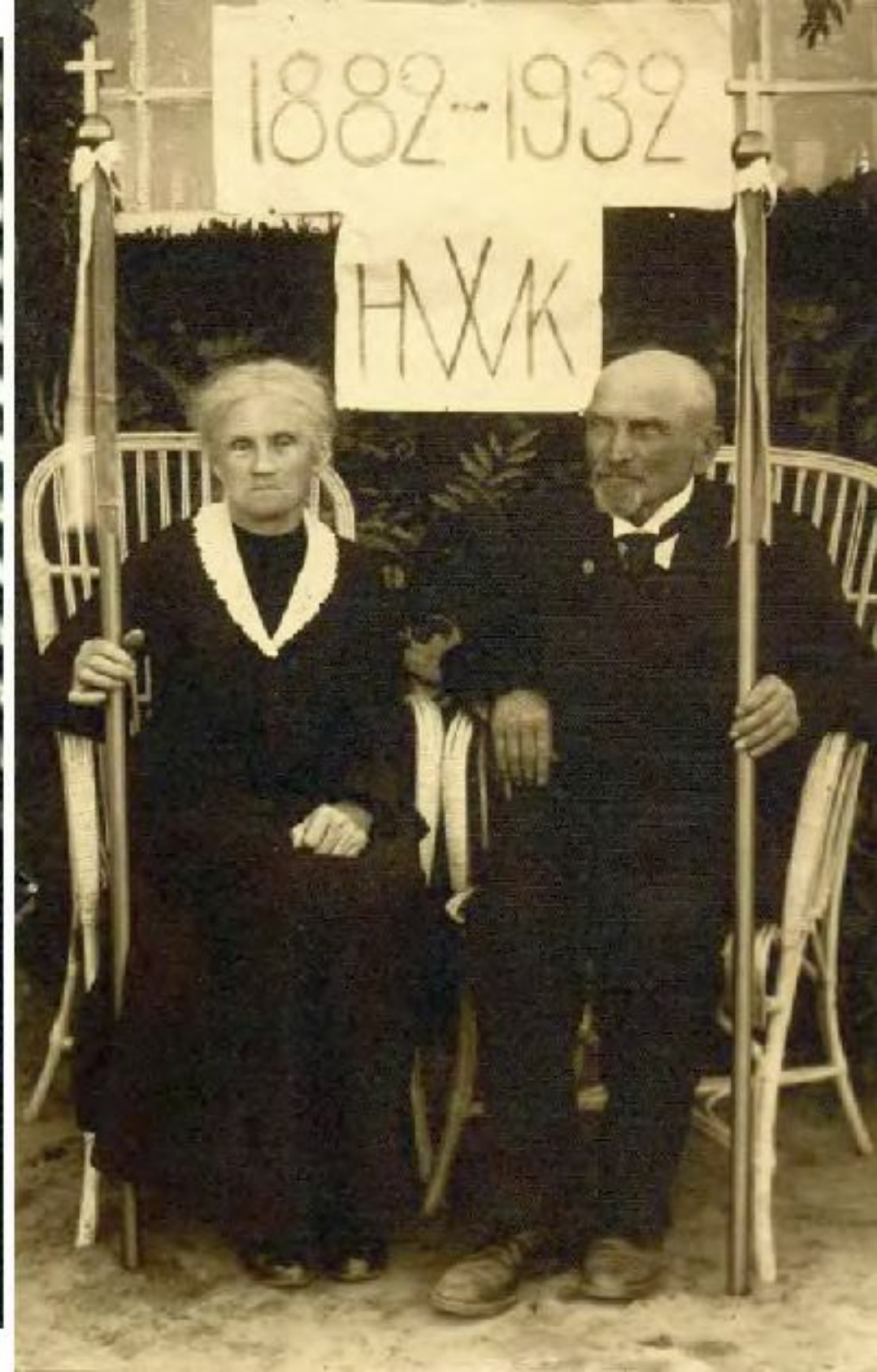

Na miejscu spalonego na początku I woj. św. dworu w 1918 r. Wincenty Krażowski zbudował dwa budynki murowane mieszkalne i odryny, w których hodował bydło. Z czasem hodowla była oddana warendę. Jednocześnie był zatrudniany przez ziemian z okolicy Dyneburga w ich hodowlach. Cieszył się opinią bardzo dobrego weterynarza

Розвит з козиріа по Т. і Рубер.

Janina z Tołłot-Kiełpszów Krażowska, lekarka
z synem Florianem Krażowskim na przylądku
Kolka (Łotwa), dyrektorem fabryki przetworów
rybnych w Valdemarpis.

Dom na miejscu dworu Pszyckich w
Tarżekach, skąd pochodziła matka Janiny.

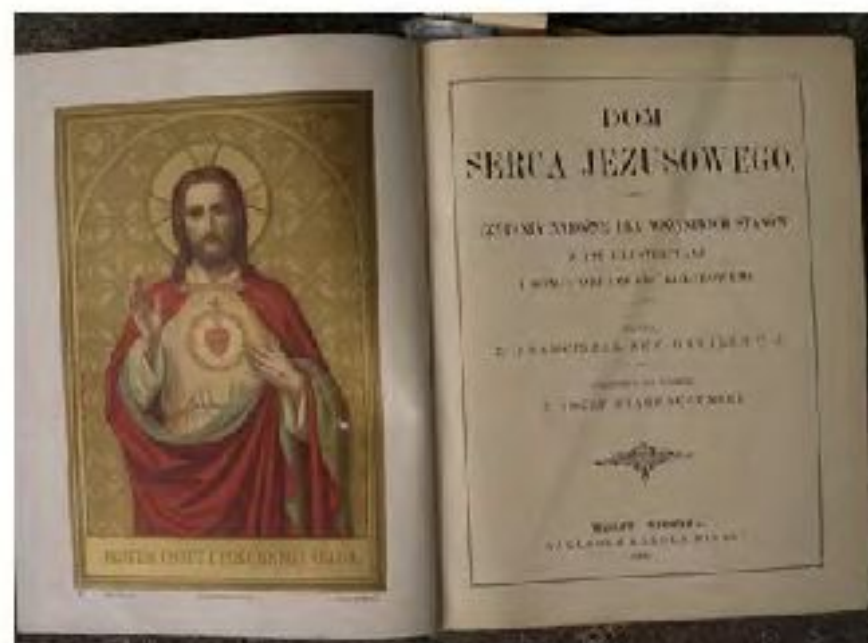

- Rzeźbiarka sprowadziła dwóch kamieniarzy, którzy pod jej nadzorem wykuli z kamienia krzyż na cokole z nieobrobionego kamienia. Następnie został on przetransportowany na cmentarz i ustawiony w pionie. Drugi kamień został ułożony na mogile i na nim wyryto napis: S.+P./ MAGISTER/ WINCENTY KRAŻOWSKI/ 1858- 1937/ SPOCZAŁ W ZIEMI KTORA/ UMIŁOWAŁ/ BOŻE BĄDŹ MU MIŁOSCIW. W 1945 r. zmarła matka artystki Helena ze Stankiewiczów a kilka miesięcy potem jej córka Stanisława Przedrzemirska, które zostały pochowane obok ojca. W latach 50. XX w. powstał na ziemi Krażowskich kolchoz. Doszło wówczas do profanacji grobów – rozkopano je w poszukiwaniu złotej szabl, z którą jakoby został pochowany Wincenty Krażowski. Zginął wtedy poziomy kamień z napisem. Ksiądz z Demence w 1993 r. próbował utworzyć w tym miejscu cmentarz parafialny i spowodował wycięcie zarastających drzew i krzewów. Teraz brama jest znowu słabo widoczna. Najpierw człowiek stoczył walkę z kamieniem, aby go uformować, a po latach natura jakby chce ten kamień odebrać i kamienne nagrobki zarastają mchem i obrastają krzewami unicestwiając cmentarz. Taki los spotyka wiele cmentarzy na kresach, jak również opuszczone budynki - nie remontowany dach nad odrynami w Krażowie – Gateni runął i pozostały jedynie resztki ścian i podłogi.
- W Demene jest stary cmentarz ewangelicki, a najbliższy katolicki znajduje się w Laucesie. Jest na nim niedawno odnowiona dzięki staraniom władz polskich kwatera z grobami legionistów, a przed Laucesą przy drodze z Dyneburga stoi samotny biały krzyż legionowy. Polskie cmentarze legionowe na Łotwie w czasach ZSRR zostały doprowadzone do kompletnej ruiny i są słabo znane w Polsce. W okolicy znajdują się też liczne cmentarze niemieckie, np. przed miejscowością Turmont.

Wincenty Krażowski założył ten cmentarz, aby pochować swoją matkę Urszulę ze Skidelłów, w 1900 r. i córkę Jadwigę zmarłą w 1902 r. w wieku 8 lat. Sam zmarł w 1937 r. Jego córka Maria 1-o voto Brodzka 2-o voto Łaszkiewicz co roku przyjeżdżała na wakacje do Gatni (Krażowa) wraz z synami. W pobliżu drogi do jeziora wypatrzyła w trzcinach wielki głaz narzutowy, z którego można była wykonać nagrobek. Dzięki zachowanym fotografiom znamy jego historię.

[illegible][illegible]

Pietro Wilenskiy Gubernu Warszawsk

Shadachy - Norot - Tzipora

Alain, Maurice, Sylvain & Pierre Bonhomme

Prof. Mancini, Roma, 12.12.1888

How many Americans are present with you?

A. P. L.

Jessy Widdowson. Departed 20th Aug

Seleverdy Fayt Rosenfeld

John W. Brown

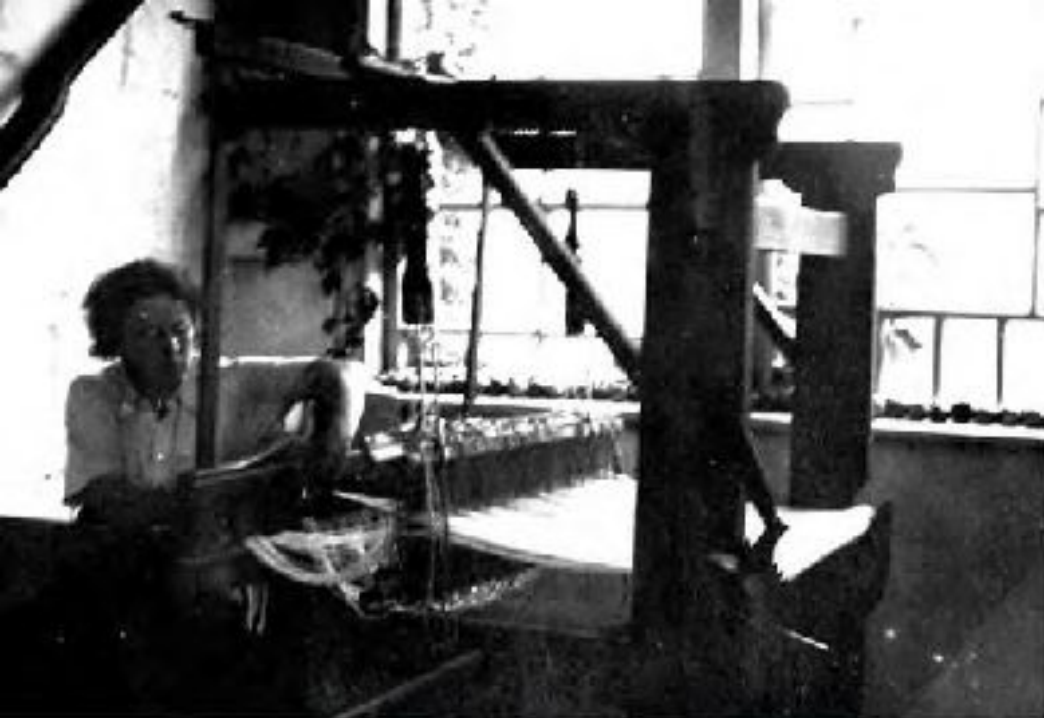

Od lewej u góry: Maria Hrebicka z Raju, malarka, Stanisława Przedzimirska, wdowa, córka H. i W. Krażowskich, ?, Michał Krażowski, syn H. i W. Krażowskich, Władysław Stankiewicz, weterynarz, syn Wacława, ksiądz, Helena Knotowa córka Michała Krażowskiego, graficzka, Kazimierz Stankiewicz z Berżenik, brat Władysława, Meta Gutman, żona Michała Krażowskiego, Hala Zanówna Stankiewiczówna z Berżenik. Siedzą: Anna Weizhier, ukończyła studia w Moskwie, córka H. i W. Krażowskich, Wacław Stankiewicz, leśnik, brat H. Krażowskiej, Helena Krażowska, Wincenty Krażowski, weterynarz, Maria z Woyczyńskich Stankiewicz, żona Wacława, Janina Stankiewiczówna Tyszkiewiczowa, jej córka, leśnik
Wnukowie H. i W. Krażowskich: Wiktor Krażowski, Hala Przedzimirska Malinowska

Złote wesele Heleny i Wincentego Krażowskich 1932 r. w Gatni (Krażowie). Od lewej Julia Hrebicka Rejmanowa, Hala Przedzimirska Malinowska, Janina Stankiewiczówna Tyszkiewiczowa, Stanisław Tyszkiewicz, Maria Woyczyńska Stankiewiczowa, Wacław Stankiewicz, Helena Stankiewiczówna Krażowska, Maria Hrebicka, Wincenty Krażowski, Meta Libertówna Krażowska, Michał Krażowski, Anna Weinzhier, Władysław Stankiewicz, Helena Krażowska Knotowa, Kazimierz Stankiewicz, Helena Zanówna Stankiewicz, Wikor (Wituś) Krażowski

Człowiek do niedawna wyrabiał tutaj w domu wszystko, co było mu potrzebna. Nosił grube płótno, które kobiety rozkładają na trawie i polewają wodą, żeby zbieleło na słońcu. W porze bajek i pieśni, późną jesienią, palce wyciągały z motka przędzę, przy miarowym stukaniu kołowrotek. Z tej przędzy gospodynie tkwały sukna na domowych warsztatach, zazdrośnie strzegąc sekretów wzoru...

C. Miłosz, Dolina Issy

Na zdjęciach Maria Łaszkiewicz przy warsztacie i jej przedwojenne kilimy

Przy kołowrotku Helena z
Krażowskich Knotowa

W jesieni smażyła powidła z brusznic i jabłek, a kiedy zaciągały się deszcze siadała przy kołowrotku. Prząść umiała cienko. Len hodowali swój, a wełnę kupowało się u Masiulisa. Ze swojego przędzyw tkala płótna i sukna na krosnach. Stukała na nich w zimie (stuk powstaje, kiedy przesuwają się czółenka) aż do zmierzchu – prząść można wieczorami prawie na oślep, ale tkactwo wymaga światła i wielkiej uwagi. C. Miłosz, Dolina Issy

Na zdjęciach : Helena Krażowska i Stanisława z Krażowskich Przedzimirska

Zajęcia kobiet:
szydełkowanie,
dzierganie, tkactwo

Podwieczorek na
werandzie , w altanie,
rozpalanie samowara

Praca – hodowla bydła,
arenda (dzierżawa)
Rozrywki w czasie wakacji,
plaża nad morzem koło Rygi

Dojazd ze stacji kolejowej Zemgale, Zdzisław Brodzki i Tomasz Łaszkiewicz

Nad Dźwiną (Daugava). Widok na rzekę i most w Dyneburgu (Dźwińsk, Daugavpils), od strony Grzywy (Grivy), gdzie po ślubie zamieszkali Helena i Wincenty Krażowscy. Dźwina oddziela Semigalię (łac. Semigalliae, łot. Zemgale) i Inflanty Polskie (łot. Latgale), pod zaborem rosyjskim obszar od Dyneburga do granicy z Litwą należał do Inflant Polskich, a te do guberni witebskiej.

Odryny (obory), pochylnia do
wwożenia siana

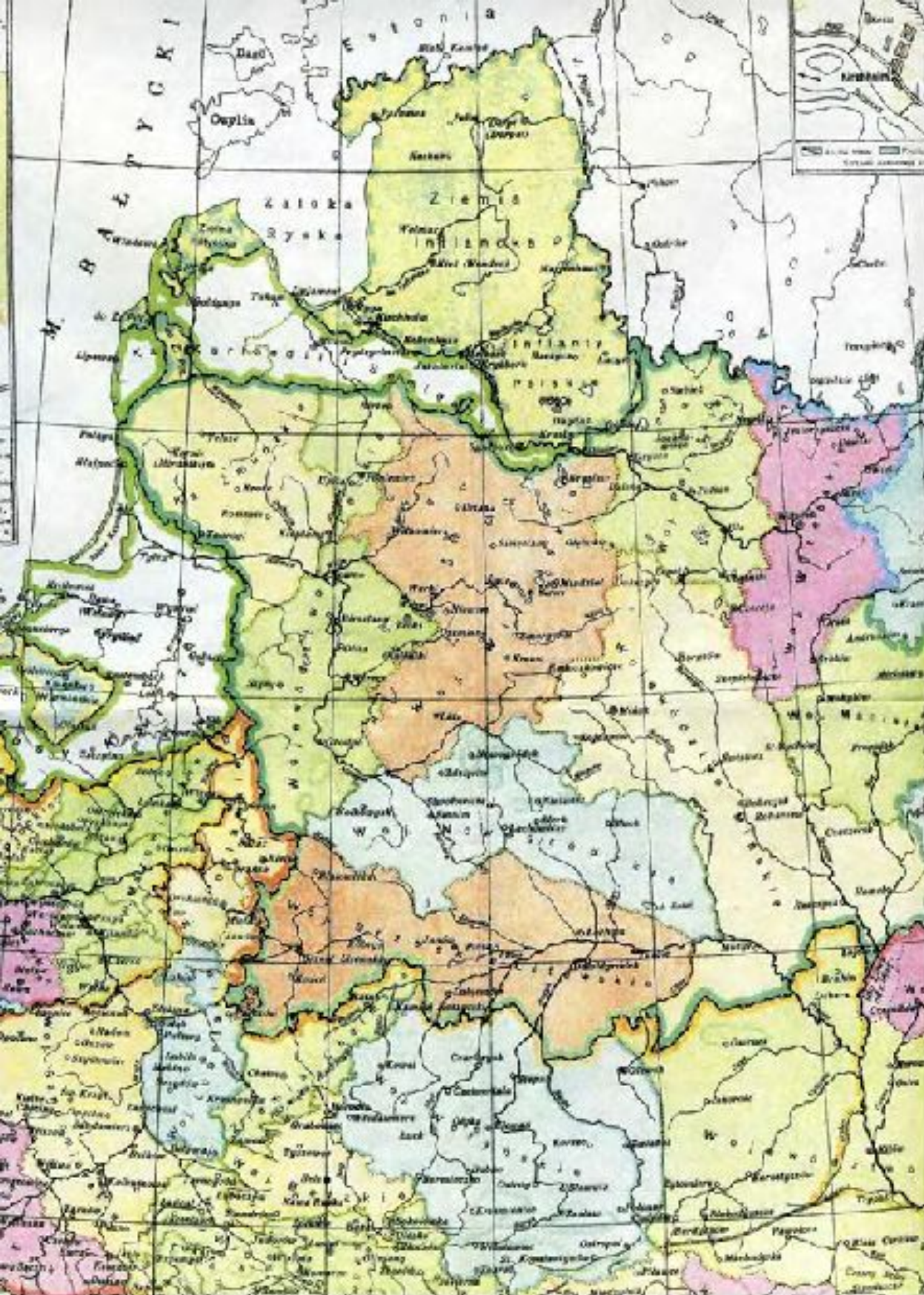

Post scriptum: twórczość plastyczna rodziny Krażowskich
Tkanina 1. Marii Łaszkiewicz, 2. Ilze Bule

Drzeworyt Heleny Krażowskiej-Knotowej, akwarela Marii Brodzkie-Bestry

Н. Штандергъ.

Дзвонуръ.

Helena Stankiewicz i Wincenty
Krażowski weterynarz, który
ukończył uniwersytet w
Dorpacie (Tartu) ze złotym
medalem wzięli ślub w 1882 r.
Obrączka z ich ślubu i srebrna
łyżeczka posagowa z
monogramem HS.

Stanisława ze
Stankiewiczów Krażowskich
Hrebnicka i jej ręcznik
posagowy w muzeum w
Raju, ręcznik Heleny
Krażowskiej (pamiątka
rodzinna), Helena
Krażowska z córkami
Stanisławą, Anna i Marią

4 -ty z lewej dom Heleny ze Stankiewiczów Kražowskiej w Dyneburgu (Dźwińsk, Daugavpils), Vadona iela 26 (Padanuju iela, obecnie Gimnazjas 26), zniszczony 1944, na miejscu którego wybudowano nowy dom, zdjęcia z 2008 r.

Krażów leży przy drodze wiodącej z Dyneburga (łot. Daugavpils) poprzez Laucesę (Ławkiesy, łot. Laucesa), Demene i Tarżeki do przejścia granicznego przed wojną pomiędzy Łotwą a Polską, a obecnie pomiędzy Łotwą a Litwą. Po litewskiej stronie znajduje się miejscowość Tylża (lit. Tilžė), a niedaleko jest przejście kolejowe kolei warszawsko-petersburskiej Zemgale – Turmont (lit. Turmantas), którą teraz rzadko jeżdżą pociągi. Obecnie jest już kończona nowa asfaltowa droga, która nieznacznie przybliżyła się do cmentarza Krażowskich, a granicę przekracza się swobodnie, mijając już nieczynne budynki straży granicznej. Na polskiej przedwojennej woskowej mapie dzisiejsze łotewskie Demene to Tarżeki, a folwark i jezioro nazywało się Gatenu, obecnie na łotewskich mapach - Gateni, a jezioro Dārzu. Rodzinie Krażowskich nie udało się oficjalnie zmienić nazwy na Krażów. Zrobił to natomiast ich krewny, mąż siostry Heleny ze Stankiewiczów Krażowskiej, profesor Adam Hrebniński, słynny pomolog, który zmienił oficjalnie nazwę folwarku na Litwie, wydzielonego z Berżenik jako posag żony Stanisławy, ze Staniszki (lit. Staniškės) na Raj (lit. Rojus). Na zdjęciu widać napis Krażów. Stoją: Anna i Włodzimierz Weinzhier oraz Władysław Stankiewicz, profesor weterynarii, wymieniony w Polskim Słowniku Biograficznym.

I woj. św. front 1915 r.

